

Riktlinjer för servering och försäljning enligt alkohollagen

Syftet med riktlinjerna:

Syftet med riktlinjerna för servering och försäljning enligt alkohollagen är att:

- göra det lättare att förutse om en planerad etablering kan beviljas tillstånd eller rätt till försäljning.
- kommunen ska behandla ansökningar om serveringstillstånd, gårdsförsäljning samt anmälan om folköl på ett likvärdigt sätt.
- bidra till en rättssäker, snabb och effektiv prövning av olika ärenden.
- bidra till en likvärdig, effektiv och samordnad tillsyn.

Genom riktlinjerna vill Solna stad informera om de lokala anpassningar som gjorts till alkohollagen. Riktlinjerna utgår från alkohollagens regler och rättspraxis, som i vissa fall ger ett utrymme för kommunen att utveckla sin egen alkoholpolitik. Riktlinjerna utgör stadens komplement till alkohollagen.

Ansökan och handläggning

Solna stads ambition är att alla som ansöker om serveringstillstånd, gårdsförsäljning och anmäler folkölsförsäljning och som uppfyller alkohollagens krav ska beviljas serveringstillstånd eller rätt till försäljning. Socialnämnden i Solna stad ansvarar för tillståndsgivning, tillsyn och sanktionsärenden för serveringstillstånd och försäljning.

Av gällande lagstiftning framgår att kommunerna ska fatta beslut i ärenden om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. I Solna stad finns det en kvalitetsdeklaration avseende serveringstillstånd som fastslår hur lång handläggningstid olika ärenden får ha som mest. Tiderna gäller från det att en ansökan är komplett till dess att ett beslut är fattat.

Nedan följer handläggningstider för specifika ärendeslag:

- Stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap – 2 månader
- Gårdsförsäljning – 2 månader
- Betydande förändringar i verksamheten, ägarskifte och ändring i styrelse – 2 månader
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten – 1 månad
- Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap – 10 dagar
- Anmälningsärenden – 1 vecka

Beslut rörande tillstånd enligt alkohollagen fattas i enlighet med socialnämndens delegationsordning.

Informationsskyldighet

Solna stad använder hemsidan som huvudsaklig informationskälla rörande regler och vägledning kring serveringstillstånd, gårdsförsäljning och folkölsförsäljning. På hemsidan finns information om ansökningsprocessen för nya tillstånd, ändringar och tillägg i befintliga tillstånd samt nyheter som rör lagstiftningen. På hemsidan återfinns även e-tjänst och nedladdningsbara blanketter för nyansökningar och ändringar gällande serveringstillstånd och försäljning.

I alkohollagen ställs krav om att den som ansöker om serveringstillstånd och tillstånd för gårdsförsäljning ska göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen. Provet är framtaget av Folkhälsomyndigheten och är nationellt. Kunskapsprovet skrivs huvudsakligen i samband med en ny ansökan om tillstånd eller vid anmälningsärenden där personer med kunskap i lagstiftningen ersätts av nya.

Remissyttranden

Remissförfrågningar avseende serveringstillstånd och gårdsförsäljning skickas till andra myndigheter, vanligast är:

- Polismyndigheten
- Storstockholms brandförsvarsförbund
- Miljö- och byggnadsnämnden i Solna stad
- Skatteverket

Olägenheter - verksamhetens belägenhet

Solna stad gör en bedömning kring risker för olägenheter i varje enskilt fall. Vid en ansökan om serveringstillstånd och gårdsförsäljning görs en bedömning av verksamheten utifrån olika kriterier. Polisens och miljönämndens remissyttrande väger tungt. Bedömning av sökt verksamhet kan göras utifrån:

- serveringstider
- närhet till barn- och ungdomsverksamhet
- närhet till skolor och ungdomsgårdar
- restaurangens inriktning
- närhet till bostäder och äldreboenden

Tillsynsverksamhet

Solna stad är tillsammans med Polismyndigheten lokala tillsynsmyndigheter. Yttre tillsyn görs i alla verksamheter som innehar serveringstillstånd, tillstånd för gårdsförsäljning och hos de som säljer folköl i staden. Detta är förenat med

en årlig kostnad, tillsynsavgift. Solna stads tillsynsarbete är uppdelat i tre olika delar, yttre- och inre tillsyn samt förebyggande tillsyn.

Yttre tillsyn

Innebär fysiska besök på restaurangen eller försäljningsstället i syfte att följa upp att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens bestämmelser.

Inre tillsyn

Innebär kontroll och uppföljning av tillståndshavarens personliga och ekonomiska förhållanden. Samverkan sker med andra myndigheter såsom Polismyndigheten och Skatteverket.

Förebyggande tillsyn

Innebär arbete som ska leda till att problem inte uppstår, exempelvis rådgivning och utbildning. Två gånger per år anordnar Solna stad en utbildning i ansvarsfull alkoholserving (AAS) för alla tillståndshavare i staden.

Om missförhållanden påträffas i den yttre eller inre tillsynen kan detta leda till att en utredning inleds och slutligen till sanktioner.

- erinran
- varning
- återkallande av serveringstillstånd

Sanktionsmöjligheterna ska ses som en trappstegsmodell där upprepade överträdelse leder till skarpare sanktioner. Observera dock att det finns missförhållanden och överträdelse där varning eller återkallande kan bli aktuellt utan att erinran och varning utdelats först.

Serveringstider

I alkohollagen framgår att normaltiden för alkoholserving är 11:00-01:00. Tillståndsmyndigheten kan dock besluta om så kallad utsträckt serveringstid. Vid beslut om serveringstid väger polisens och miljönämndens yttrande tungt. Detta innebär att serveringstid efter klockan 01:00 i vissa fall kan vara möjlig. I Solna stad gäller alkohollagens normaltids som utgångspunkt för serveringstillstånd.

Uteserveringar

Alkoholserving på uteservering regleras inte särskilt i alkohollagen utan det är samma regler som gäller vid övrig alkoholserving. Det vanliga i Solna är klockan 11.00 – 22.00. Solna stad kan besluta om kortare serveringstider på uteserveringar än inomhus. Anledningen är att verksamheten inte får störa

omgivningen, exempelvis närboende. Serveringstiden på uteservering bedöms från fall till fall. Polisens och miljönämndens yttranden är av stor betydelse för utfallet av bedömningen. Uteserveringen ska utgöras av en tydligt markerad och begränsad yta.

Ordning och nykterhet

Serveringen av alkoholdrycker i Solna stad ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningarna av alkohol förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

Gemensamt serveringsutrymme

En gemensam serveringsyta som delas av flera tillståndshavare ska vara mycket tydligt markerad i sin helhet. Det är möjligt att ansöka om ett eget serveringstillstånd samtidigt med en gemensam ansökan.

Villkor vid meddelande om serveringstillstånd

Solna stad kan i samband med tillståndsgivning även meddela olika slags villkor för serveringstillståndets giltighet. Villkoren kan endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Vad för villkor som kan bli aktuella bedöms och avgörs från fall till fall beroende på vilken typ av tillstånd som efterfrågas och vilken typ av verksamhet som ska bedrivas. Exempel på villkor:

- förordnade ordningsvakter efter vissa klockslag eller vid olika typer av evenemang
- olika tider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe
- olika serveringstider beroende på typ av evenemang på en idrottsanläggning
- antal gäster på serveringsstället
- utbildning av personal i Ansvarsfull alkoholservice eller liknande utbildning

Tillfälliga tillstånd

I Solna stad kan den sökande ansöka om tillfälligt tillstånd för högst fem tillfällen per ansökan. Detta gäller då förutsättningarna för varje enskilt tillfälle är exakt de samma. Fler ansökningar kan lämnas men varje ansökan omfattas då av en ansökningsavgift. Tillfälliga serveringstillstånd beviljas för max tolv tillfällen. Definitionen av slutet sällskap är att det är en begränsad krets av personer som har ett inbördes samband såsom släkt, förening, företag eller ett

gemensamt intresse utöver den aktuella tillställningen. För att betraktas som ett slutet sällskap får det inte vara möjligt att lösa medlemskap i entrén.

Kunskapsprov

Den sökande bokar tid hos Solna stads tillståndsgrupp för att genomföra provet. Provet är nationellt och ordnas av kommunen via webben. För serveringstillstånd består det av fyra delar: Alkoholpolitik, Tillsyn, Mat och utrustning samt Servering. För Gårdsförsäljning består det av tre delar: Alkoholpolitik, Gårdsförsäljning och provsmakning och Tillsyn. Vid varje kunskapsprov utgår en avgift. Maximalt tre kunskapsprov kan göras vid ett ansökningstillfälle.

Diskriminering

Om en tillståndshavare i samband med övrig verksamhet, eller anställda i verksamheten, fälls till laga ansvar för diskriminering kan detta leda till att lämpligheten att ha serveringstillstånd ifrågasätts. Alkohollagen ger inte utrymme för riktlinjer avseende olaga diskriminering, exempelvis genom upprättande av villkor, som syftar till att förmå tillståndshavare att vidta åtgärder mot olaga diskriminering. Solna stad är en mångkulturell kommun, vilket ska återspeglas i restaurang- och nöjeslivet. Därför vill Solna stad i samverkan med restaurangbranschen arbeta för att informera tillståndshavare om gällande bestämmelser och för att påverka och förändra attityder i syfte att motverka förekomsten av olaga diskriminering i restaurang- och nöjeslivet.

Folköl

För att få sälja folköl måste man göra en anmälan till kommunen. Försäljning får inte påbörjas innan anmälan är gjord. Till anmälan ska ett egenkontrollprogram bifogas. Egenkontrollprogrammet ska vara anpassat till verksamheten och all personal ska känna till vad som står där. Vid detaljhandel med folköl skall det finnas ett någorlunda varierat utbud av matvaror såsom mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker och konserver. Det räcker inte bara med produkter såsom glass, godis och snacks etc. Verksamheten skall vidare registreras enligt livsmedelslagen hos Samhällsbyggnadsförvaltningen. För att få köpa folköl måste man ha fyllt 18 år.

Gårdsförsäljning av alkoholdrycker

För att få bedriva gårdsförsäljning krävs tillstånd. Den blivande tillståndshavaren ska vara både ekonomiskt och personligt lämplig och ska

genomföra ett kunskapsprov för att visa på tillräckliga kunskaper om alkohollagen. I samband med ansökan ska ett egenkontrollprogram lämnas in som ska visa hur man ska sköta och följa reglerna om gårdsförsäljning.

Krav kopplade till gårdsförsäljning:

Försäljning får endast ske till konsumenter som har deltagit i ett kostnadsbelagt besöksarrangemang. Varje besökare får endast köpa en begränsad mängd alkoholdrycker. Åldersgränsen är 20 år för inköp av alkoholdrycker. Försäljning ska ske från ett avgränsat utrymme som tillståndshavaren disponerar. Försäljning får ske klockan 10.00 till 20.00 varje dag. Priset på alkoholdryckerna får inte sättas lägre än tillverkningskostnaden samt ett skäligt påslag. Tillståndshavaren får erbjuda provsmakning av de drycker som tillståndet gäller för så länge det sker i anslutning till försäljningen.

Referenser

Alkohollagen (2010:1622)
Vägledning för kommunala riktlinjer för alkoholservering,
Folkhälsomyndigheten